

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницька обласна державна адміністрація
Вінницька обласна Рада
Управління освіти і науки Вінницької облдержадміністрації
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

*«ОБЛІК, КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
всеукраїнської науково-практичної
Інтернет - конференції**

28 березня 2013 року

Вінниця 2013

УДК 657:334
ББК 65.052.2:65.290

Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю: збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції. – Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2013. – 382 с.

У збірнику наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції розглядається сучасний стан фінансово-аналітичного забезпечення господарських суб'єктів в системі управління, актуальні проблеми та перспективи розвитку вітчизняної системи обліку, інноваційні методики аналізу господарської діяльності та контролю за умов застосування новітніх інформаційних технологій, методологічні засади підготовки майбутніх фахівців в умовах інтеграції в міжнародний освітній простір.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів і студентів.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Блакита Г.В.**, д.е.н., професор
Відповідальний секретар – **Гладій І.О.**, к.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Денисюк О.М. д.е.н., проф., **Яковишина Н.А.** к.е.н., доц., **Присяжнюк С.В.** к.е.н., доц., **Дзюба О.М.** к.е.н., доц., **Копняк Н.І.** к.е.н., доц., **Томчук В.В.** к.е.н., доц., **Балахонова О.В.** к.е.н., доц., **Губанова Л.І.** к.е.н., доц., **Кудирко О.М.** к.е.н., доц., **Ромашевська Н.О.** старший викладач

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978 - 966 - 629 - 615 - 6

✓ Кудирко О.М. - к.е.н., доцент, Плаксії Н.В. Аналіз розвитку екологічного аудиту в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця).....</i>	336
✓ Кудирко О.М. – к.е.н., доцент, Марценюк В.С. Проблеми та перспективи автоматизації аудиторської перевірки в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	339
✓ Кудирко О.М. – к.е.н, доцент, Путь І.О. Аналіз якості аудиторських послуг та шляхи її підвищення <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	342
Ліщинська Л.Б. – к.т.н., доцент, Демешко Ю.О. Аналіз фінансово-господарської діяльності як основа ефективного функціонування підприємства <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	345
Томчук В.В. - к.е.н., доцент, Томчук Ю.В. Методичні аспекти аналітичного вирівнювання рядів динаміки <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця) Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця).....</i>	348
Томчук В.В. – к.е.н., доцент, Уманська І.В. Статистичний аналіз стану зовнішньої торгівлі України <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	350
Чайковська В.П. - к.е.н., Стратієнко В.М. Діагностика фінансового потенціалу підприємства: необхідність проведення та ефективність використання <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	353
Яремко С.А. – к.т.н., доцент, Шафієва С.Г. Аналіз господарської діяльності підприємства в умовах застосування інформаційних технологій <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	356

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

Волинець О.О. - к.е.н., доцент, Перката Д.І. Особливості ціноутворення на підприємстві <i>Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ (м. Вінниця).....</i>	359
Ревенок В.І. - к.т.н., доцент, Прокопов І.Д. - к.т.н., доцент Запровадження ефективного алгоритму усереднення схованих коливань як фактор удосконалення аналітичних систем прийняття рішень <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)....</i>	361

2. Дроздова О. Ю. Актуальні питання впровадження та розвитку екологічного аудиту в Україні / О. Ю. Дроздова. – Екологічний менеджмент у загальній системі управління: Шоста щорічна Всеукраїнська наукова конференція. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 190 с.

3. Чумак А. Н. Теоретические основы экологического аудита (Харьковский государственный экономический университет) [Електронний ресурс] / А. Н. Чумак. – 2011. – Режим доступу до статті: <http://docs.google.com>.

4. Шматков Г. Г. Современное состояние и перспективы экологического аудита (Рубрика: ООО УкрЭкоАудит. – г. Днепропетровск) [Електронний ресурс] / Г. Г. Шматков, С. И. Гайдидей. – 2010.

Кудирко О.М. – к.е.н., доцент, Марценюк В.С.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

Проблеми та перспективи автоматизації аудиторської перевірки в Україні

Аудиторська діяльність в Україні за порівняно короткий термін пройшла етап становлення і її розвиток триває. Застосування підприємствами-клієнтами аудиторів автоматизованих інформаційних систем обліку потребує впровадження в аудиторську діяльність комп'ютерної техніки. При цьому комп'ютерні технології сьогодні можуть використовуватись на всіх стадіях аудиту: під час планування, здійснення, документування аудиторської роботи, оформлення аудиторського висновку.

Дослідженням питань автоматизації аудиту займалися такі вітчизняні науковці: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Завгородній, П.В. Іванюта, С.В. Івахненко, Н.М. Малюга, В.П. Пантелеєв, В.В. Сопко, М.М. Шигун та інші. Проте питання недоліків та проблем впровадження комп'ютерних технологій в аудиторський процес є невирішеними.

Метою написання статті є дослідження особливостей проведення аудиту із застосуванням програмних засобів та перспективи розвитку автоматизації аудиту в Україні.

Головною перевагою автоматизованого аудиту є те, що аудитор сьогодні має можливість перевірити всю генеральну сукупність, яка формує певний тип операцій або залишок на рахунку, весь набір документів або рахунків аналітичного обліку, а не покладатися лише на вибірки [1]. Комп'ютерні програми, які дозволять проводити подібний аналіз, отримали назву аудиторського програмного забезпечення загального призначення (generalized audit software – GAS). Як правило, в країнах, де дослідження файлів баз даних в комп'ютерному аудиті є поширеним явищем, аудитори для аналізу файлів даних використовують такі програмні пакети, як ACL або IDEA.

Зазначимо, що стандартні варіанти постачання подібного програмного забезпечення є достатньо універсальними, здатними аналізувати облікові

дані різного характеру (не тільки у вигляді бухгалтерських проводок, але й у вигляді, наприклад, хронологічних записів систем оперативного обліку та будь-яких таблиць, які містять економічні дані).

Проте у даного програмного забезпечення є досить багато недоліків, з якими може зустрітись аудитор в Україні:

- необхідність знати мову інтерфейсу аудиторської програми (в даному випадку – англійську. ACL, наприклад, має німецький, французький тощо інтерфейси, навіть польський, але не має українського або російського);

- необхідність бути впевненим у коректному перенесенні даних з облікової системи;

- потреба вивчати мову запитів конкретної аудиторської програми;

- зрештою, потреба у наявності відпрацьованої методології перевірки за допомогою такої аудиторської програми, яка б виключала такі прикрі речі, як у наведеному прикладі («несподіваних» результатів бути не повинно).

Як правило, великі аудиторські фірми, купуючи подібні програмні продукти, згодом створюють спеціальні надбудови до них, які дозволяють послідовно запускати на масиві даних клієнтів відпрацьовані досвідом фахівців запити та тести. Відповідно, такі додатки до програми є комерційною таємницею аудиторської фірми.

До останнього часу в Україні не було програмного забезпечення власної розробки. Втім, нещодавно одна із харківських аудиторських фірм пропонує в Україні російський програмний продукт «IT Audit: Аудитор».

Програма представляє собою спробу створити інтегрований аудиторський продукт, який би поєднував як інструмент для аналізу даних, так і засіб для розрахунку аудиторського ризику та фіксації аудиторських доказів у робочих документах аудитора (до речі, подібні інтегровані програмні продукти у світовій практиці невідомі – натомість використовуються різне програмне забезпечення для різних аудиторських задач).

Загалом, розроблений програмний комплекс складається з наступних технологічних частин (підпрограм та баз даних): програмно-алгоритмічних модулів; шаблонів запитів та робочих документів; проміжних баз даних облікової інформації клієнтів аудиту; робочих баз облікової інформації клієнтів (з можливістю модифікації аудитором); аудиторських робочих документів.

Програмний комплекс містить в першу чергу ряд запитів щодо облікової бази даних, які дозволяють швидко провести «експрес-аудит» – попередній огляд інформації в автоматичному режимі, який дозволяє виявити багато проблемних місць та значно прискорити процес знайомства аудитора з особливостями обліку та внутрішнього контролю клієнта. Наприклад, якщо говорити про тести, які є універсальними для бухгалтерії будь-якого підприємства, назовемо наступні:

1. Перевірка технічної цілісності облікової бази даних комп'ютерної програми бухгалтерського обліку підприємства-клієнта та винайдення і

виправлення помилок (наприклад, пошкоджень внаслідок неумисних дій користувачів, перепадів живлення, тощо), знайдених на цьому етапі.

2. Формування підсумкової статистики з облікових параметрів бази електронних обліково-фінансових даних клієнта (оцінка унікальності та ступеню використання довідників аналітичного обліку та їхніх елементів).

3. Перевірка рахунків з робочого плану рахунків Плану рахунків згідно Наказу Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. Також перевірка логічної структури рахунків та субрахунків, їх ознак належності до активу та пасиву балансу (активні, пасивні, активно-пасивні), позабалансові; перевірка коректності залишків по рахунках.

4. Перевірка коректності бухгалтерських проводок згідно Інструкції до Плану рахунків (Наказ № 291); аналіз масиву бухгалтерських проводок на цілісність, повтори, пропуски.

5. Запит щодо статистики та повторюваності бухгалтерських операцій за їхніми параметрами та реквізитами. Дозволяє отримувати статистичну інформацію по всьому масиву облікових записів, а також здійснювати пошук облікових записів з однаковими реквізитами.

6. Запити у вигляді загальноприйнятих бухгалтерських облікових звітів (оборотна відомість, аналіз рахунку, картки рахунків, аналіз рахунків у розрізі аналітичних рахунків).

Серед недоліків даного програмного продукту, можна назвати наступні:

- намагання всі дії аудитора підпорядкувати достатньо жорсткій схемі – починаючи від форми програми перевірки та проведення тестів до формування встановлених форм робочих документів;

- недостатньо відпрацьований механізм імпорту даних із бухгалтерського програмного забезпечення.

На даному етапі розвитку аудиторських послуг, варто переоцінити значення автоматизованих систем в процесі проведення аудиту. Комп'ютеризація та автоматизація процесів збору та аналізу інформації значно підвищить ефективність роботи аудиторів та зменшить час, витрачений ними для виконання певних завдань. Проте потреби практики на сьогодні не забезпечені якісними програмними рішеннями, тому існує необхідність в створенні автоматизованої інформаційної системи, що задовольняла б основні вимоги аудиту.

Список використаних джерел:

1. Івахненко С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. Наукове видання. – К.: Знання, 2005. – 286 с.

2. Закалінська К.О. Оцінка ринку засобів автоматизації аудиторської діяльності [Електронний ресурс] / К.О. Закалінська // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. — 2009. — № 4. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/ррПаІ/ Soc_Cигт/ЛІпиеТ/есол/2009_4Z26.pdf.